

ระหว่างกลุ่ม มีตัวแทนจากหมู่บ้าน ๒ คน เพื่อร่วมเป็นเครือข่ายระดับตำบล จะมีการพัฒนาเป็นเครือข่ายระดับอำเภอต่อไป

๕) ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นที่พอใจในระดับหนึ่ง ต่อกับพ่อค้าคนกลาง ได้มากขึ้น มีการเกื้อหนุนกันระหว่างกลุ่มภายในเครือข่ายได้มากขึ้น ธนาคารต่างๆ จะให้สินเชื่อหากประชาชนรวมกันเป็นเครือข่าย ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธกส. และกรุงไทย ฯลฯ

๒.๓.๓ เครือข่ายกลุ่มทำสวนลำไยเอราวัณ

เครือข่ายกลุ่มทำสวนลำไย พัฒนามาจากกลุ่มทำสวนเอราวัณผาอินแปลง ซึ่งรวมตัวกันเพื่อเรียนรู้การทำสวนโดยมีข้าราชการบำนาญจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้สนับสนุนจัดตั้งกลุ่มตามแนวทางของกรมการส่งเสริมการเกษตร

กิจกรรมเริ่มแรก เป็นรูปแบบการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำสวน แต่เนื่องจากกิจกรรมการทำสวนมีหลายชนิด ทำให้ไม่เกิดความเป็นเอกภาพในการประชุมเรียนรู้ เพราะมีปัญหาในการผลิต จำหน่าย บริโภคแตกต่างกัน ประกอบกับมีเกษตรกรในกลุ่มทำการปลูกลำไยมากขึ้นและมีผู้นำตามธรรมชาติเป็นผู้ปลูกลำไยรายหนึ่ง เห็นว่าควรลดกิจกรรมของกลุ่มให้แคบลงกิจกรรมของกลุ่มทำสวนเอราวัณผาอินแปลง จึงปรับตัวเน้นเครือข่ายของผู้ปลูกลำไยมีความเชื่อมโยงการเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ ในต่างพื้นที่และรวมกันจำหน่ายผลผลิต

ปัญหาที่เกิดขึ้นเกษตรกรผู้ปลูกลำไยยังไม่เข้าใจความเป็นเครือข่ายเท่าที่ควร แต่ทางกลุ่มมีแนวคิดจะพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งมากขึ้น

๒.๓.๔ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย(ต่อมาตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์)

เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย เกิดขึ้นตามกระแสการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน เป็นการรวมตัวเพื่อขอรับการสนับสนุนทุนจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้ประสานการก่อเกิด โดยการคัดเลือกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดเลยที่มีความพร้อม ตำบลละ ๑ กลุ่ม รวมทั้งหมด ๘๓ กลุ่ม หลังจากได้รับงบประมาณจากกองทุนเพื่อพัฒนาสังคม มีกิจกรรมการอบรมให้สมาชิกเรียนรู้และร่างกฎระเบียบของเครือข่าย มีการระดมทุนจากกลุ่มต่างๆ กลุ่มละ ๑๐ หุ้น ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงินกลุ่มละ ๑,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาสังคมที่แบ่งให้อยู่ตามกลุ่มต่างๆ ยังไม่สามารถดำเนินการติดตามคืนได้ ประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด ๕๕ กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น ประมาณ ๑๐๘,๐๐๐ บาท มีการประชุมเดือนละ ๑ ครั้ง กิจกรรมของเครือข่ายที่ดำเนินการอยู่คือการปล่อยเงินกู้ให้กลุ่มต่างๆในนามกลุ่ม โดยมีกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาข้าว อำเภอเชียงคานเป็นแม่ข่ายเงินทุน นอกจากนี้กำลังดำเนินการจัดตั้งสมาคมฉก.ปกิจ โรงงานแปรรูปอาหารสัตว์

ปัญหาการดำเนินงานพบว่า เจอใจที่เป็นปัญหามากคือ

- ๑) กรรมการ มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่กระทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของกรรมการ ไม่เสียสละ มุ่งทำงานเพื่อหวังผลตอบแทนมากเกินไป
- ๒) ผู้สนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความโปร่งใส
- ๓) ขาดงบประมาณในการติดต่อประสานงาน

๒.๔ กลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดเลยที่สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

๒.๔.๑ กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่สนใจเข้าร่วมเครือข่ายจากแบบสัมภาษณ์

- ๑) กลุ่มสหกรณ์ผู้บริโภคน้ำ จำนวน ๑๒ สหกรณ์ อาทิ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลยจำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเลยจำกัด สหกรณ์เดินรถนาด้วง จำกัด ฯลฯ
- ๒) กลุ่มสหกรณ์ผู้ผลิต จำนวน ๕๒ สหกรณ์ อาทิ สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลยจำกัด สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด ฯลฯ
- ๓) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๑๕๗ กลุ่ม อาทิ กลุ่มออมทรัพย์บ้านนาไม้ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์บ้านโนนสว่าง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปลาบก ฯลฯ
- ๔) กลุ่มอื่นๆ จำนวน ๑๖๗ กลุ่ม อาทิ กลุ่มเกษตรกรทำไร่ห้วยบ่อซืน กลุ่มเกษตรกรไม้ผลเชียงกลม กลุ่มสตรีพัฒนาแม่บ้านห้วยบ่อซืน ม.๔ ฯลฯ

๒.๔.๒ กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่สนใจเข้าร่วมเครือข่ายจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

- ๑) กลุ่มสหกรณ์ผู้บริโภคน้ำ จำนวน ๑๐ สหกรณ์ อาทิ ร้านสหกรณ์จังหวัดเลย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ทหารศรีสงคราม จำกัด สหกรณ์บริการเดินรถนาด้วง จำกัด ฯลฯ
- ๒) กลุ่มสหกรณ์ผู้ผลิต จำนวน ๑๑ สหกรณ์ อาทิ สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคกระบือวังสะพุง จำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด สหกรณ์ปศุสัตว์เอราวัณ จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูหลวง จำกัด สหกรณ์การเกษตรด่านซ้าย จำกัด ฯลฯ

๓) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๖๐ กลุ่ม อาทิ กลุ่มประชาร่วมใจ หนองหิน กลุ่มออมทรัพย์ ต.ท่าสะอาด ม. ๕ กลุ่มออมทรัพย์บ้านวังอาบช้าง กลุ่มออมทรัพย์ บ้านแก่งปลาบก กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่ง ม. ๕ ฯลฯ

๔) กลุ่มอื่นๆ จำนวน ๑๕ กลุ่ม อาทิ กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพาราเสี้ยว กลุ่มเกษตรกรทำสวนร่องจิก กลุ่มเกษตรกรทำไร่บ้านเพิ่ม กลุ่มเกษตรกรทำไร่ท่าสะอาด กลุ่ม เกษตรกรทำสวนเฮราวัน กลุ่มเกษตรกรทำไร่ภูกระดิง ฯลฯ

๒.๕ การคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย เพื่อเข้าร่วมโครงการ

๒.๕.๑ เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลยเพื่อเข้าร่วมโครงการ คณะผู้วิจัย ได้คัดเลือกจากเกณฑ์ทั้งหมด ๗ เกณฑ์ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญคือ

- ๑) ความสนใจ (จากแบบสัมภาษณ์)
- ๒) เครือข่ายที่มีอยู่แล้ว
- ๓) กลุ่มเป้าหมายหลัก
- ๔) กลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ๕) แบบสอบถาม (หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- ๖) งบประมาณของโครงการ
- ๗) คุณลักษณะของคณะผู้วิจัย

จากเกณฑ์ดังกล่าว ได้กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการในระยะที่สองดังต่อไปนี้คือ

- ๑) เครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินค้าจังหวัดเลย
- ๒) เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย
- ๓) เครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านกอไร่ใหญ่
- ๔) เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำสวนลำไย
- ๕) สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด
- ๖) สหกรณ์การเกษตรท่าลี่ จำกัด
- ๗) สหกรณ์การเกษตรภูหลวง จำกัด
- ๘) สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลย จำกัด
- ๙) สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด

- ๑๐) สหกรณ์ผู้เลี้ยงโค-กระบือ วังสะพุง จำกัด
- ๑๑) สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเลย จำกัด
- ๑๒) สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจเลย จำกัด
- ๑๓) สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเลย จำกัด
- ๑๔) กลุ่มเกษตรกรทำสวนห้วยส้ม
- ๑๕) กลุ่มเกษตรกรทำไร่ภูกระดึง
- ๑๖) กลุ่มเกษตรกรทำน่านาด้วง
- ๑๗) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านก้างปลา หมู่ ๓
- ๑๘) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาดินดำ หมู่ ๑
- ๑๙) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสะอาด หมู่ ๖
- ๒๐) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่ง หมู่ ๕
- ๒๑) สหกรณ์การเกษตรภูกระดึงจำกัด(เป็นสหกรณ์แรกที่คณะวิจัยไปจัดทำแผนกลยุทธ์และได้เห็นความสำคัญและสนใจเข้าร่วมเครือข่าย)

๒.๖ รูปแบบเครือข่ายที่ควรจะเป็น

จากการออกเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้พบปัญหาของกลุ่ม/องค์กรประชาชนที่มีร่วมกันอยู่หลายด้านด้วยกัน อาทิ

๒.๖.๑ ปัญหาทางธุรกิจ เป็นปัญหาที่กลุ่ม/องค์กรพบมากที่สุด ประกอบด้วย การแข่งขันสูง ถูกแทรกแซงจากพ่อค้าคนกลาง เงินทุนไม่เพียงพอ ขาดการผลิตแบบครบวงจร ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ไว้ได้ไม่นาน ไม่มีอำนาจต่อรอง ปัญหาทางด้านการตลาด ขาดระบบการติดตามประเมินผล เป็นต้น

๒.๖.๒ ปัญหาทางด้านการเรียนรู้ ก็เป็นปัญหาที่พบมากเหมือนกัน มีปัญหาที่กลุ่ม/องค์กรพบมากประกอบด้วย ขาดความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม ขาดความรู้ทางด้านการบริหาร ขาดความรู้ทางด้านบัญชี ไม่เข้าใจระเบียบ/ข้อบังคับของกลุ่ม บุคลากรขาดความรู้ เป็นต้น

๒.๖.๓ ปัญหาทางด้านการอยู่ร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม/องค์กรที่พบมาก ได้แก่ สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม/องค์กร บุคคลในองค์กรไม่เสียสละ ขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การไม่รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย ตลอดจนการแบ่งภาระหน้าที่ไม่ชัดเจน เป็นต้น

จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่พบ และความหลากหลายของกลุ่ม/องค์กรในพื้นที่จังหวัดเลย คณะผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบเครือข่าย ก็เป็นเครือข่ายทางสังคมโดยทั่วไป โดยมีจุดเน้นอยู่ที่ เครือข่ายทางธุรกิจ และ เครือข่ายการเรียนรู้ โดยที่แต่ละกลุ่ม/องค์กรมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอยู่ในหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและเป้าหมายของกลุ่ม/องค์กรนั้นๆ

๒.๓ ปัญหาและความต้องการในการเชื่อมโยงเครือข่าย

จากการร่วมกันสรุปปัญหาและความต้องการในการเชื่อมโยงเครือข่าย ในขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์อดีตถึงปัจจุบันและการร่วมกันกำหนดสภาพความต้องการ ที่ประชุมสรุปปัญหาและความต้องการในการเชื่อมโยงเครือข่ายเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้

๒.๓.๑ ปัญหาในการเชื่อมโยง

- ๑) การขาดความจริงใจ ความไว้วางใจ
- ๒) การขาดการประสานงาน
- ๓) การขาดการประชาสัมพันธ์
- ๔) การขาดการเรียนรู้ร่วมกัน
- ๕) การขาดข้อมูลการเชื่อมโยง
- ๖) ความแตกต่างของกลุ่ม/องค์กร
- ๗) การขาดเงินทุน

๒.๓.๒ ความต้องการในการเชื่อมโยง

- ๑) ปัจจัยการผลิต
- ๒) เงินทุน
- ๓) วัตถุดิบ
- ๔) สินค้าอุปโภคบริโภค
- ๕) ผลผลิตและการตลาด
- ๖) การแปรรูป
- ๗) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๘) ธุรกิจบริการ

บทที่ ๓

กระบวนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการวิจัยโดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่สำคัญอยู่สามประการคือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่เกิดขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑ ปัจจัยนำเข้า

เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อผลการวิจัยอยู่หลายปัจจัยด้วยกันดังรายละเอียดในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ปัจจัยนำเข้าในการวิจัยและคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อการวิจัย

ปัจจัยนำเข้า	คุณลักษณะ
๑. คณะผู้วิจัย ประกอบด้วย - นักวิจัยจำนวน ๖ คน - ผู้ช่วยนักวิจัย ๑ คน	คณะวิจัยประกอบด้วยนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน ๔ คน อดีตประธานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและนักวิชาการสหกรณ์จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยจบการศึกษาทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มีความสามารถเพียงพอในการวิจัย
๒. งบประมาณในการวิจัย	งบประมาณจากกองทุนสนับสนุนการวิจัยมีมากพอในการดำเนินการวิจัย แต่มีข้อจำกัดอยู่บ้างเกี่ยวกับการโอนเงิน
๓. ระยะเวลา	มีข้อจำกัดบ้างที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการทำงานของคณะวิจัย และมีข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมวิจัยที่อยู่ในช่วงการปิดบัญชีหรืองานเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐหรือของกลุ่ม/องค์กร
๔. ความถี่	ความถี่ในการดำเนินกิจกรรมมีอยู่พอประมาณ(การประชุม การเยี่ยมเยือน การให้คำปรึกษา ฯลฯ)โดยทั่วไปจะมีการประสานกับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายอย่างน้อยที่สุดเดือนละ ๕ ครั้ง

ปัจจัยนำเข้า	คุณลักษณะ
๕. ความต่อเนื่อง	มีการติดตามอย่างสม่ำเสมอโดยประสานกับคณะกรรมการเครือข่ายและประสานกับตัวแทนกลุ่ม/องค์กรในบางกลุ่ม/องค์กร
๖. เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ	มีอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม อาทิ โต๊ะ เก้าอี้ โทรศัพท์ภายใน โทรศัพท์มือถือ และอื่นๆที่จำเป็นจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
๗. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	มีบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักศึกษาปริญญาโท-ตรี และบัณฑิต ตลอดจนบุคคลอื่นๆที่เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยเป็นจำนวนมาก
๘. สถานที่/ศูนย์ประสานงาน	มีห้องทำงานคณะวิจัยและเป็นศูนย์ประสานงาน ในระยะแรก ที่ทำการตั้งอยู่ที่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปัจจุบันที่ทำการเครือข่ายตั้งอยู่ที่สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง
๙. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีหน่วยงานที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน เป็นต้น

๓.๒ กระบวนการ

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย คณะวิจัยได้เน้นที่กระบวนการวิจัยในการสร้างเครือข่าย โดยจำแนกออกตามระยะของโครงการวิจัยได้สี่ระยะซึ่งประกอบด้วย ระยะที่หนึ่งเป็นการศึกษาสถานการณ์ดำเนินงานและประเมินความสนใจ ระยะที่สองเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดทิศทาง การเชื่อมโยงเครือข่าย ระยะที่สามเป็นการนำแผนไปทดลองปฏิบัติ และระยะที่สี่เป็นการประเมินผลและจัดทำรายงาน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรม ระยะเวลา กระบวนการ/วิธีการ ผลของกิจกรรมและข้อสังเกตตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ กระบวนการสร้างเครือข่ายจำแนกตามระยะของโครงการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลา	กระบวนการ/วิธีการ	ผลของกิจกรรม	ข้อสังเกต
๑. การศึกษา สถานการณ์ การ ดำเนินงาน และประเมิน ความสนใจ	๑ เดือน (เมษายน๒ ๕๔๖)	๑.๑ การเตรียมการ - ดำเนินการประชุม ประสานงาน เพื่อเตรียมความพร้อมนักวิจัย เครื่องมืออุปกรณ์และอื่นๆที่ เกี่ยวข้อง		
	๒ เดือน (พฤษภาคม- มิถุนายน๒ ๕๔๖)	๑.๒ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน - กำหนดกลุ่มประชากรเป้า หมายจำนวน ๕๕๔ กลุ่ม - กำหนดขนาดตัวอย่างตามตา รางของR.V.Krejcie and Morgan ได้จำนวน ๔๘๔ ตัว อย่างและสุ่มโดยการจับผลาก ในแต่ละอำเภอ - สร้างเครื่องมือโดยคณะผู้วิจัย - ตรวจสอบเครื่องมือที่ สกก. ปากปวน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิตและกลุ่มทอผ้าบ้าน ปากปวน - เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ช่วย นักวิจัยที่ประกอบด้วยนัก ศึกษาปริญญาโทสาขาสังคม ศาสตร์เพื่อการพัฒนา - บัณฑิตและนักศึกษาชั้นปีที่๔ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และพัฒนาชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS for Windows	กลุ่ม/องค์กรได้ มีปฏิสัมพันธ์กับ คณะนักวิจัยและ ทำให้นักวิจัย ทราบข้อมูลต่างๆ ของกลุ่ม/องค์กร ประชาชนใน จังหวัดเลย	จังหวัดเลยมี สภาพพื้นที่เป็นภู เขาห่างไกลและ กว้างขวางทำให้ ต้องใช้เวลาและ คนในการเก็บข้อ มูลมากกลุ่ม/องค์ กรมักจะสอบ ถามเรื่องเงิน

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	กระบวนการ/วิธีการ	ผลของกิจกรรม	ข้อสังเกต
	๒ เดือน (กรกฎาคม- สิงหาคม ๒๕๕๖)	๑.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - เตรียมความพร้อม - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ . นำเสนอผลการศึกษาศาสนาการณดำเนินงาน . แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 4 กลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการทำแผนที่ความคิด . นำเสนอแผนที่ความคิดของแต่ละกลุ่ม . สรุปภาพรวมแผนที่ความคิด . จัดลำดับสถานการณ์ที่สำคัญ . ค้นหาความร่วมมือระหว่างกัน . ประเมินความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ ๑.๔ การเตรียมการเพื่อปฏิบัติงานระยะที่สอง - การประชุมและประสานงาน	กลุ่ม/องค์กรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อค้นหาความร่วมมือและมีความเข้าใจในโครงการวิจัย	ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น วิจัยต้องกระตุ้นอยู่บ่อยๆ ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรที่มาจากกลุ่มออมทรัพย์ฯ จะเข้าใจกระบวนการประชุมได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่นๆ

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	กระบวนการ/วิธีการ	ผลของกิจกรรม	ข้อสังเกต
๒. การ วิเคราะห์ ปัญหาและ กำหนดทิศ ทางการ เชื่อมโยง เครือข่าย	๑ เดือน (กันยายน๒๕๔๖)	๒.๑ การเตรียมการจัดทำแผนกลยุทธ์ - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัยและกำหนดตารางการปฏิบัติการในแต่ละกลุ่ม/องค์กร - ประสานงานกับตัวแทนกลุ่ม/องค์กรประชาชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ	กลุ่ม/องค์กรเข้าใจโครงการวิจัยมากขึ้นและทราบแผนการปฏิบัติการในแต่ละกลุ่ม/องค์กร	ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมโครงการ
	๕ เดือน (ตุลาคม๒๕๔๖-กุมภาพันธ์๒๕๔๗)	๒.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ - ประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนกลยุทธ์ในแต่ละกลุ่ม/องค์กร - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยมีขั้นตอนดังนี้ ชี้แจงบทบาทภารกิจกรรมการวิจัย สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมของกลุ่ม/องค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ จัดทำแผนปฏิบัติการ	กลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้กระบวนการคิดในการจัดทำแผนกลยุทธ์และได้ปฏิบัติการจัดทำแผนฯของกลุ่ม/องค์กร	ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ค่อยตรงต่อเวลาเท่าที่ควร มีการเปลี่ยนแปลง/สลับกันเข้าร่วมประชุมฝ่ายจัดการส่วนใหญ่มีภารกิจอื่นๆ อยู่ตลอดเวลาแต่โดยส่วนใหญ่มีความตั้งใจ

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	กระบวนการ/วิธีการ	ผลของกิจกรรม	ข้อสังเกต
๓. การทดลองนำแผนไปปฏิบัติ	๑ เดือน (มีนาคม 2547)	๒.๓ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ค้นหารูปแบบและกระบวนการ ในการเชื่อมโยงเครือข่าย - ประสานงานเพื่อให้กลุ่ม/ องค์กรส่งตัวแทนเพื่อเข้า ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ - ประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดแผนปฏิบัติการ	กลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ในการค้นหารูปแบบและกระบวนการในการเชื่อมโยงเครือข่ายตลอดจนเกิดเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรขึ้น	ตัวแทน กลุ่ม/องค์กร ขาดการ เตรียมพร้อม เรื่องข้อมูลที่ต้องการ เชื่อมโยง
	๑๐ เดือน (เมษายน ๒๕๔๗- มกราคม ๒๕๔๘)	๓.๑ การศึกษาดูงาน(ภายนอกและ ภายในเครือข่าย)	คณะกรรมการ เครือข่ายได้ดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน เรียนรู้โดยประสบการณ์ตรงจาก หน่วยงานภายนอกและภายใน เครือข่าย	คณะผู้ศึกษา ดูงานไม่ ค่อยบันทึก ข้อมูล
		๓.๒ การเยี่ยมเยือน,ติดตามผลการ ทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละ กลุ่ม/องค์กร	กลุ่ม/องค์กรและ คณะกรรมการ เครือข่ายได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับการกับคณะวิจัย	กลุ่ม/องค์กร จะสะท้อน ปัญหาต่างๆ ของกลุ่ม/ องค์กรมาก พอสมควร

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	กระบวนการ/วิธีการ	ผลของกิจกรรม	ข้อสังเกต
๓. การทดลอง นำแผนไป ปฏิบัติ(ต่อ)	๑๐ เดือน (เมษายน ๒๕๕๓- มกราคม ๒๕๕๔)	๓.๓ การประชุมประจำเดือน(ที่ศูนย์ ประสานงานเครือข่ายและ ประชุมสัญจรในกลุ่ม/องค์กรที่ เป็นสมาชิกเครือข่าย)	คณะกรรมการ เครือข่ายได้พบปะ เพื่อแลกเปลี่ยน และทำกิจกรรม ของเครือข่ายร่วม กันตลอดจนเรียน รู้การดำเนินงาน ของสมาชิกเครือ ข่าย	คณะกรรมการ เครือข่ายทั้ง สองเครือข่าย มักจะประชุม ร่วมกันเป็น กรรมการชุด เดียว มีจุด อ่อนเกี่ยวกับ การบันทึกการ ประชุม และ ไม่ค่อยตรงต่อ เวลา
		๓.๔ การประสานงานโดย เทคโนโลยี ต่างๆ อาทิ - โทรศัพท์ภายใน,มือถือ - จดหมาย - อินเทอร์เน็ต	สมาชิกเครือข่าย ได้ติดต่อเพื่อ ดำเนินกิจกรรม ของเครือข่ายและ กิจกรรมของกลุ่ม/ องค์กร	คณะกรรมการ เครือข่ายขาด ความพร้อม ในการ ประสานงาน ในรูปแบบ ต่างๆ กลุ่ม/องค์กรที่ เข้มแข็งมี ความต้องการ ให้นักวิจัยไป ประเมินบ่อยๆ
๔.การประเมิน ผลและจัดทำ รายงาน	๒ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔- มีนาคม๒๕ ๕๔	๔.๑ การประเมินโครงการแบบมี ส่วนร่วม ๔.๒ การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	กลุ่ม/องค์กรและ เครือข่ายเรียนรู้ และมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	

๓.๓ ผลของกิจกรรม

๓.๓.๑ จุดเริ่มต้นเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรในจังหวัดเลย

จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหารูปแบบและกระบวนการในการดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรในจังหวัดเลย เมื่อวันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ณ ห้องประชุม ศรีสองรัก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายใน ๒ ลักษณะคือกิจกรรมที่กลุ่มสามารถให้กลุ่มอื่นๆมาเชื่อมโยงได้และกิจกรรมที่กลุ่ม/องค์กรต้องการไปเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กรอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับ ๑)ปัจจัยการผลิต ๒)เงินทุน ๓)วัตถุดิบ ๔)สินค้าอุปโภคบริโภค ๕)ผลผลิต/การตลาด ๖)การแปรรูป ๗)การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ๘) ธุรกิจบริการดังรายละเอียดดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ กิจกรรมที่กลุ่ม/องค์กรอยากให้กลุ่ม/องค์กรอื่นมาเชื่อมโยงและอยากไปเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นๆ

ที่	กลุ่ม/องค์กร	กิจกรรมที่ให้กลุ่มอื่นมาเชื่อมโยง	กิจกรรมที่อยากไปเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่น
๑	สหกรณ์การเกษตรภูกระดึงจำกัด	๑.รวมซื้อรวมขายข้าวโพด ถั่วเหลือง และวัสดุการเกษตร ๒.น้ำมัน ๓.โกดังสินค้า ลานตาก ตราช้าง	๑.การรับฝากเงิน ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน
๒	สหกรณ์โคกระบือวังสะพุงจำกัด	๑.การเรียนรู้ร่วมกัน ๒.ไวน้กระชายดำ ๓.วัสดุการเกษตร	๑.เงินทุน ๒.การแปรรูป ๓.กระบือ
๓	สหกรณ์การเกษตรท่าลี่จำกัด	๑.การซื้อขายสินค้าและผลผลิต ๒.เมล็ดพันธุ์ข้าว ๓.ลานตากสินค้า ๔.โกดังสินค้าและตราช้าง	๑.ตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒.การรับฝากเงิน
๔	สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด	๑.น้ำมัน ๒.เอกสารใบกำกับสินค้า ๓.โกดังเก็บสินค้าและตราช้าง ๔.ยางพารา ๕.ตลาดนัดสลากกินแบ่ง	๑.การรับฝากเงิน ๒.เมล็ดพันธุ์ข้าว ๓.การเรียนรู้ร่วมกัน

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

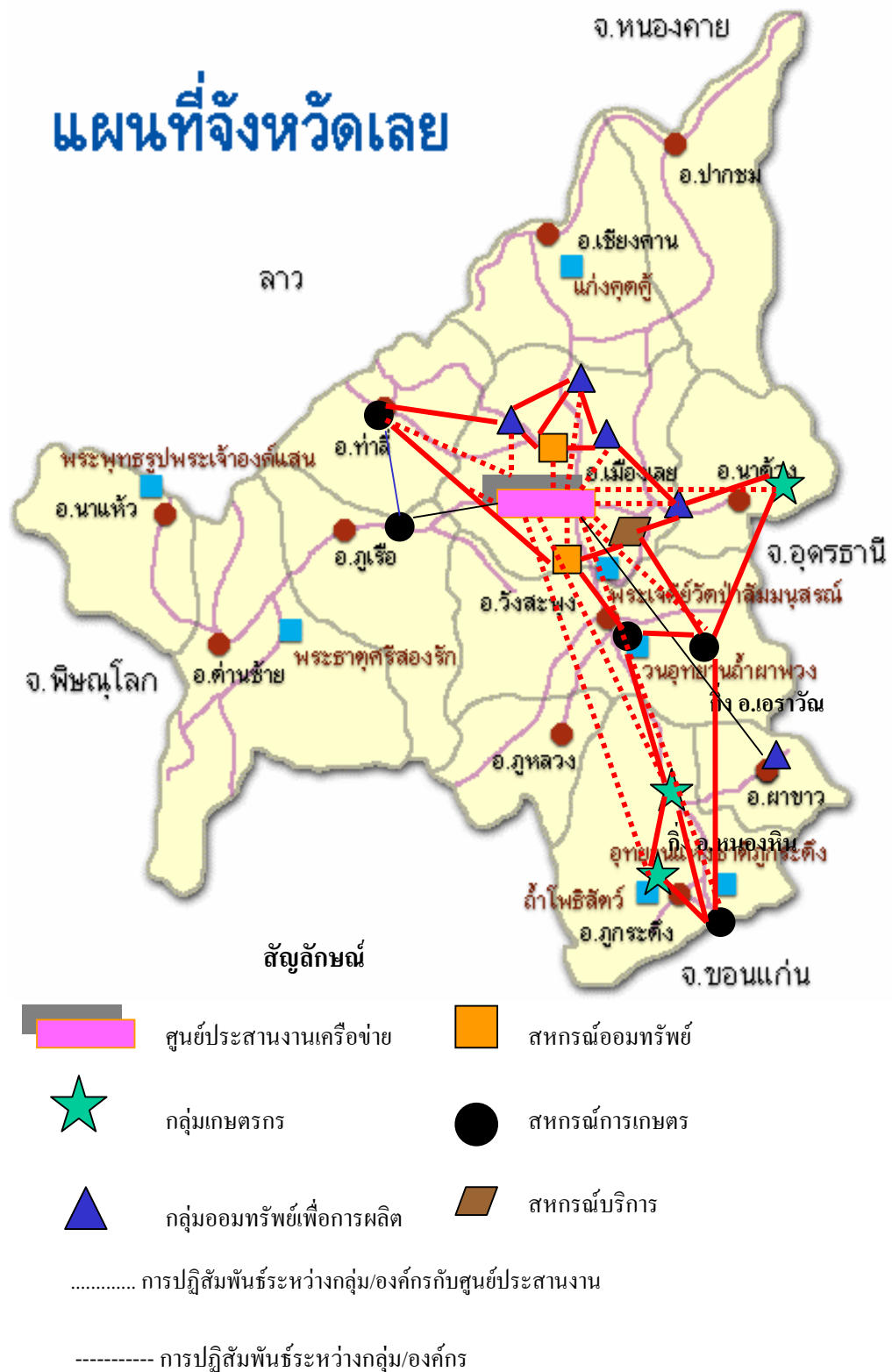
ที่	กลุ่ม/องค์กร	กิจกรรมที่ให้กลุ่มอื่นมาเชื่อมโยง	กิจกรรมที่อยากไปเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่น
๕	สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเลยจำกัด	๑.การรับฝากเงิน (เฉพาะสหกรณ์)	๑.เงินทุน ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน
๖	เครือข่ายลำไยหนองหิน	๑.ผลผลิตลำไย ๒.กิ่งพันธุ์ลำไย	๑.การตลาดลำไย ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน ๓.ร้านค้าชุมชน
๗	กลุ่มเกษตรกรทำนานาด้าง	๑.การแปรรูปไม้สักทอง ๒.วัสดุการเกษตร ๓.เมล็ดพันธุ์ข้าว กข.๖ ๔.อุปกรณ์การเกษตร	๑.การรับซื้อ ไม้สักทอง
๘	กลุ่มสัจจะออมทรัพย์บ้านกอไร่ใหญ่	๑.ผลผลิตทางการเกษตร (ลูกเดือย สับปะรด และส้มโอ)	๑.เงินทุน ๒.การตลาด
๙	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาดินดำ หมู่ ๑	๑.แปรรูป(มะขามหวาน)	๑.การตลาด/ปุ๋ย ๒.เงินทุน ๓.มะขามเปรี้ยว มะพร้าว
๑๐	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านก้างปลา หมู่ ๓	๑.ผ้าพื้นเมือง	๑.ปัจจัยการผลิต(ปุ๋ย) ๒.เมล็ดพันธุ์ข้าว กข.๖
๑๑	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่ง หมู่ ๕	๑.ผลผลิตทางการเกษตร(มะขามหวาน มันสำปะหลัง มะม่วง ส้ม) ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน ๓.ร้านค้าชุมชน	๑.เงินทุน ๒.แหล่งข้อมูล
๑๒	เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย	๑.ห้องประชุม ที่พัก ๒.ปราชญ์ชาวบ้าน(อิฐบล็อก ทอผ้าพื้นเมือง แปรรูปอาหารสัตว์) ๓.สินค้า(อิฐบล็อก ผ้าทอ)	๑.การเรียนรู้ ๒.เงินทุน ๓.เงินสนับสนุน

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ที่	กลุ่ม/องค์กร	กิจกรรมที่ให้กลุ่มอื่นมาเชื่อมโยง	กิจกรรมที่ออกไปเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่น
๑๓	เครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจ สินเชื่จังหวัดเลย	๑.ข้อมูลข่าวสาร ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน ๓.แหล่งเรียนรู้	๑.ประสานทางธุรกิจ ๒.บุคลากร
๑๔	สหกรณ์ออมทรัพย์โรง พยาบาลเลย จำกัด	๑. การรับฝากเงิน ๒.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑.การรับฝากเงิน ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน
๑๕	สหกรณ์โคนมจังหวัดเลย จำกัด	๑. การเรียนรู้ร่วมกัน ๒.ไวน์กระชายดำ ๓.วัสดุการเกษตร	๑.เงินทุน ๒.การเรียนรู้ร่วมกัน

๓.๓.๒ รูปแบบการเชื่อมโยง

หลังจากแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปปัญหาการเชื่อมโยงแล้ว กลุ่ม/องค์กรที่สนใจได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่สนใจจะเชื่อมโยง ซึ่งที่ประชุมสรุปการเชื่อมโยงออกเป็น ๒ กิจกรรมหลักคือ เครือข่ายการเรียนรู้และเครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจ โดยมีการมอบหมายให้มีคณะทำงานประสานงานเครือข่าย ๒ ชุด และคณะทำงานได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายให้ต่อเนื่อง ในเบื้องต้นกลุ่ม/องค์กรที่สนใจขอใช้ห้องปฏิบัติการวิจัยเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายชั่วคราวก่อน โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์ของเครือข่ายดังรูปภาพที่ ๓

รูปภาพที่ ๓ ความสัมพันธ์และสมาชิกเครือข่ายในจังหวัดเลย

๓.๓.๓ คณะทำงานประสานงานเครือข่ายชุดเริ่มต้น

๑) คณะทำงานประสานงานเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกัน

๑) นายสังวาลย์ พันธุ์ทาโฮม	ประธาน
๒) นายเลื่อน พูนศรี	รองประธานคนที่ 1
๓) นายไพฑูรย์ ป้องนารา	รองประธานคนที่ 2
๔) นางกรรณ แก้ว ไซโยแสง	กรรมการ
๕) นายมนตรี จำปาศิริ	กรรมการ
๖) นายศักดิ์ สาวีสัย	กรรมการ
๗) นางลำพอง บาลี	กรรมการและเลขานุการ
๘) นางจันทร์จิรา บุตรชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒) คณะทำงานประสานงานเครือข่ายธุรกิจ

๑) นายไพฑูรย์ ป้องนารา	ประธาน
๒) นายนิพนธ์ ต้นคำสอง	รองประธานคนที่ 1
๓) นายพิชัย จันทนา	รองประธานคนที่ 2
๔) นายมิตร ถิ่นคำบง	กรรมการ
๕) นายพันธ์ ราชแก้ว	กรรมการ
๖) นายลำเพิน กันพนม	กรรมการ
๗) นางนิยม คลังกลาง	กรรมการ
๘) นางอุบล จันลาศรี	กรรมการ
๙) นางประมัย เสริฐศรี	กรรมการ
๑๐) นางจินตนา เอี่ยมวิถีนิช	กรรมการ
๑๑) นางอุทัย ศรีภูมิ	กรรมการ
๑๒) นายมนตรี จำปาศิริ	กรรมการและเหรัญญิก
๑๓) นางสาวอัญชลี แก้วพิลาธมย์	กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๔) นายจรัญ หนูตอ	กรรมการและเลขานุการ
๑๕) นายทนนท์ชัย ธรรมรัง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ต่อมาในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ ที่ ห้องประชุมศรีสองรัก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย คณะกรรมการทั้งสองชุดได้ประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่ายการเรียนรู้และธุรกิจตั้งตารางที่ ๔ และตารางที่ ๕

ตารางที่ ๔ แผนปฏิบัติการเครือข่ายการเรียนรู้

อะไร (รูปแบบ)	อย่างไร (วิธีการ)	ใคร (กลุ่มเป้าหมาย)
๑. อบรม	๑. สำรวจความต้องการ ๒. ประชุมวางแผนร่วมกัน ๓. ปฏิบัติ/จัดอบรม ๔. ติดตาม/ประเมินผล	๑. คณะกรรมการ ๒. ฯลฯ
๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเครือข่าย	๑. ประชุม/จัดเวทีค้นหาจุดเด่น/ด้อยของกลุ่ม ๒. กลุ่มสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสานงานกับคณะกรรมการเครือข่าย ๓. ติดตาม/ประเมินผล	๑. คณะกรรมการ ๒. ฝ่ายจัดการ ๓. ฯลฯ
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายนอกเครือข่าย/ ศึกษาดูงาน	๑. ศึกษาความต้องการของสมาชิกเครือข่าย ๒. แสวงหาแหล่งเรียนรู้ ๓. ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรม ๔. ศึกษาดูงาน ๕. ติดตาม/ประเมินผล	๑. คณะกรรมการ ๒. ฝ่ายจัดการ ๓. สมาชิก

ตารางที่ ๕ แผนปฏิบัติการเครือข่ายธุรกิจ

ที่	แผนงาน	กิจกรรม ประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	งบ	ระยะเวลา (ไตรมาส ๓ เดือน)				หมายเหตุ
						๑	๒	๓	๔	
๑	เชื่อมโยงปัจจัยการผลิต	- ต้องการเครื่องบด, บรรจ, อบแห้ง กระชายดำ เนื้อหมูว่าให้สิ้นเชื้อ	สกก.	๔ เครื่อง	๕๕๐,๐๐๐	↔				- สอ. ออมทรัพย์ ครูเลขานุสนับสนุนเงินทุนได้ - ให้การสนับสนุน ก.ภูกระดิง, ก.บ้านโป่ง - ให้การสนับสนุน ก.บ้านก้างปลา, ก.ทำไร่ภูกระดิง - ให้การสนับสนุน กลุ่มบ้านโป่ง, กลุ่มทำไร่ภูกระดิง
		๑. เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด								
		๒. ปุ๋ยเคมี								
		๓. ยาปราบวัชพืช								
		- จำหน่ายพันธุ์ข้าว กข.๖	สกก.ท่าลี่	๒๐ ตัน	๒๔๐,๐๐๐	↔				
		- จำหน่ายปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยเคมี	สกก.ผสมผสาน	๒๕๐ ตัน	๑,๘๗๕,๐๐๐	↔				
		- ต้องการยาฆ่าหญ้า, ปุ๋ย	ก.บ้านโป่ง	๑๐ ถัง	๓๐,๐๐๐					
		- จำหน่ายกากน้ำตาล, ยาสัตว์, ปุ๋ย	สกก.โคนม	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด					
		- ต้องการปุ๋ยเคมี	สกก.ภูกระดิง	๑๔๒ คน	๔๕๐,๐๐๐		↔			
		- ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ			๒๕๐,๐๐๐		↔			
๒	เชื่อมโยงเงินทุน	- ต้องการเมล็ดพันธุ์พืช			๑๘๐,๐๐๐			↔		
		- เงินฝาก	สอ.ครูเลย	๔.๒๕% ๔.๕๐%พ ๔.๗๕%ป		↔				
		- เงินกู้	สอ.ครูเลย	๑๐๐ ล้าน ๔.๕๐%	๑๐๐ ล้าน	↔				

ที่	แผนงาน	กิจกรรม ประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	งบ	ระยะเวลา (ไตรมาส ๓ เดือน)				หมายเหตุ
						๑	๒	๓	๔	
๓	เชื่อมโยง ๓.๑ วัตถุประสงค์ ๓.๒ สินค้า อุปโภค บริโภค ๓.๓ ผลผลิต ๓.๔ การ แปรรูป	- เงินฝาก ต่ำกว่า ๑ แสน เกินกว่า ๑ แสน	สอ.สาธารณสุข	๓.๒๕% อ ๓.๕๐% พ ๓.๖๕% อ						- รับเงินฝากจาก ทุกองค์กร
		- เงินฝาก	สกก. ภูกระดึง	๔% อ ๕% พ						- รับเงินฝากจาก ทุกองค์กร
		- เงินฝาก	สกก. โคนม							- รับเงินฝากจาก ทุกองค์กร
		← ต้องการเนื้อหมู วั้ว	สกก. ผสมฯ	๕ กก/วัน	๕๐,๐๐๐					- ซื้อจากเครือข่าย บ.ติดต่อ
		- ซื้อหัวกระชายดำ	สกก. ผสมฯ	๑๐๐ กก/๓ด	๑,๕๐๐		↔			- ซื้อจาก บ.โป่ง เครือข่ายฯ บ.ติด ต่อ
		- ต้องการกระเทียม	สกก. ผสมฯ	๕๐กก./วัน	๑,๐๐๐	←				ซื้อจากเครือข่าย บ. ติดต่อ
		- ต้องการเกลือ	สกก. ผสมฯ	๕๐กก./วัน	๕๐	←				ต้องการซื้อจาก สกก. ท่าลี่
		- ต้องการมันเส้น	สกก. โคนม	๕๐ ตัน/ด.	๑๘๘,๐๐๐	←				จำหน่ายให้ สกก. วังสะพุง
		- จำหน่ายมันเส้น	สกก. ท่าลี่	๕ ตัน/วัน	๑๑,๐๐๐	←				
		- จำนวนยาเส้น	สกก. ภูกระดึง	๑๐ ตัน	ตันละ ๘หมื่น บาท					
		← ต้องการเส้นฝ้าย	ก. ก้างปลา	ยังไม่ทราบ						
		- จำหน่ายมัน	ก. บ้านโป่ง	๑,๐๐๐ ไร่	๒๕,๐๐๐	←				
		- จำหน่ายมะขาม หวาน	ก. บ้านโป่ง	มีน้อย	๒๐/กก.	←				
		← จำหน่ายยางพารา	ก. บ้านโป่ง	๑๕๖๐/๕วัน	๕๐,๐๐๐					
		- จำหน่ายน้ำมันดิบ	สกก. โคนม	มีตลอด		←				

ที่	แผนงาน	กิจกรรม ประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	งบ	ระยะเวลา (ไตรมาส ๓ เดือน)				หมายเหตุ
						๑	๒	๓	๔	
๔	เชื่อมโยง ธุรกิจ บริการ	- บริการที่พัก อาหาร	ก.นาด้วง	๑๕๐๐/๒๐ ชม		←			→	- สถานที่ ลำพะเนียง
		- บริการตักซัง	สกก.วังสะพุง	๒๐ บ/ครั้ง		←			→	
		- บริการตักซัง	สกก.ภูกระดึง	๒๐ บ/ครั้ง			←		→	
		- บริการตักซัง	สกก.ท่าลี่	๒๐ บ/ครั้ง		←			→	
		- บริการสปา	กลุ่มฯ ติดต่อ	๒๐ บ/ชม		←			→	
		- บริการรถส่ง น้ำมัน	สกก.ภูกระดึง			←			→	
		- บริการเช่านาง	สกก.ภูกระดึง	๑,๐๐๐บ/ด		←			→	
			สกก.วังสะพุง	๑,๐๐๐บ/ด						
			สกก.ท่าลี่	๑,๐๐๐บ/ด						
		- บริการส่งน้ำมัน ตามปั๊มชุมชน	สกก.ภูกระดึง			←			→	

๓.๓.๔ กิจกรรมต่อเนื่อง

๑) เนื่องจากที่ประชุมคณะทำงานประสานเครือข่ายทั้ง ๒ ชุด ตกลงให้มีการประชุมเพื่อ
ทบทวน ตรวจสอบ และติดตามการทำงานอีกครั้งหนึ่งในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ณ ห้อง
ประชุมศรีสองรัก สถาบันราชภัฏเลย ที่ประชุมมีมติให้ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมาและให้มี
การประชุมเครือข่ายในทุกวันที่ ๒๐ ของแต่ละเดือนที่ศูนย์ประสานงานเครือข่ายและสัญจรไปที่
กลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิกเครือข่าย

๒) คณะทำงานประสานเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันได้กำหนดให้ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานที่สหกรณ์ทำนงแนว และเครือข่ายผู้เลี้ยงผึ้งภาค
อีสาน จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ ๓-๔ เมษายน ๒๕๔๙

๓) คณะวิจัยออกเยี่ยมเยือนและติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละกลุ่ม/องค์กร โดยมีประเด็นที่ติดตามประกอบด้วย ความก้าวหน้าในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กร และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรและภายในของแต่ละกลุ่ม/องค์กร ตลอดจนการประสานงานในด้านต่างๆ

๔) คณะทำงานเครือข่ายการเรียนรู้ได้ประสานงานกับนักวิจัยเพื่อขอวิทยากรสนับสนุนการจัดอบรมทางด้านการตลาดและบัญชีให้แก่ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายเมื่อวันที่ ๑๖-๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ ห้องประชุมศรีสองรัก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

๕) คณะกรรมการเครือข่ายได้ประชุมครบรอบปีการจัดตั้งเครือข่ายเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และได้คัดเลือกคณะกรรมการขึ้นมาใหม่ซึ่งมีเพียงชุดเดียวทำหน้าที่ทั้งด้านการเรียนรู้และธุรกิจ คณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบด้วยตัวแทนกลุ่มต่างๆดังนี้

นายเลื้อน พุนศรี	ประธานกรรมการ
ประธานสหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด	รองประธานกรรมการ
ประธานสหกรณ์การเกษตรโคกมนจังหวัดเลยจำกัด	รองประธานกรรมการ
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรอื่นๆ	กรรมการ
ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรทำไร่ภูกระดึง	เลขานุการ
ตัวแทนจากสหกรณ์การเกษตรท่าลี่จำกัด	ผู้ช่วยเลขานุการ

๖) การประชุมเครือข่ายครั้งที่ ๓/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมมีมติให้เชิญสหกรณ์ที่สนใจอันได้แก่สหกรณ์การเกษตรเมืองเลยจำกัด, สหกรณ์การเกษตรผาขาวจำกัด, สหกรณ์การเกษตรภูหลวงจำกัด ฯลฯ เข้าร่วมการประชุมเครือข่ายครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๘ (วันแรกของการจัดตลาดนัดสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดที่สองของเดือนเมษายน) ที่สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด (ที่ทำการของเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนจังหวัดเลย)

๓.๓.๕ เครือข่ายที่เกิดจากโครงการวิจัย

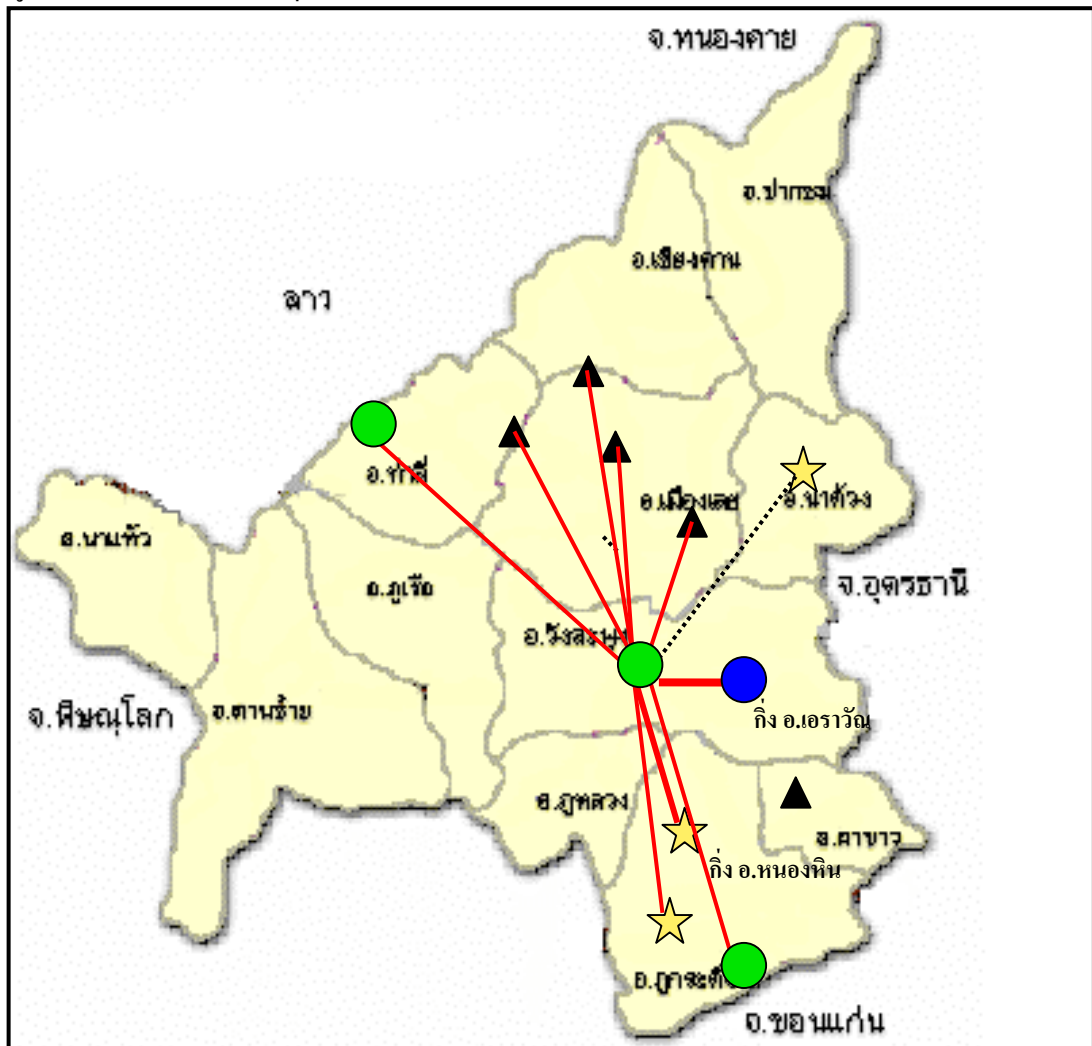
จากการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการวิจัยของโครงการวิจัยตั้งแต่ระยะที่หนึ่งเพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานและประเมินความสนใจ ระยะที่สองการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดทิศทางการเชื่อมโยงโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กร ตลอดจนการค้นหารูปแบบและกระบวนการในการเชื่อมโยงเครือข่ายและระยะที่

สามการนำไปสู่การทดลองปฏิบัติได้ก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรในสองลักษณะคือ ๑) เครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายของโครงการวิจัยและ ๒) เครือข่ายของแต่ละกลุ่ม/องค์กร โดยมีรายละเอียดคือ

๑) เครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายของโครงการวิจัย เริ่มต้นจากเครือข่ายการเรียนรู้ที่ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ต่อมาเมื่อเกิดความสัมพันธ์และความไว้วางใจซึ่งกันและกันก็เกิดเครือข่ายทางธุรกิจขึ้น ประกอบด้วยเครือข่ายอาหารสัตว์(สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลยจำกัด สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด สหกรณ์การเกษตรท่าลี่ จำกัด ฯลฯ)เครือข่ายเงินทุน(สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลยจำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด สหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรท่าลี่จำกัด ฯลฯ)

๒) เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กร เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการที่แต่ละกลุ่มองค์กรจัดทำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรแล้วนำไปสู่การปฏิบัติและก่อให้เกิดเครือข่ายในแต่ละกลุ่ม/องค์กรที่สำคัญ อาทิ เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด ประกอบด้วย เครือข่ายน้ำมัน(สหกรณ์ฯกับสมาชิกที่ทำปั้มชุมชน เครือข่ายลำไยหนองหิน) เครือข่ายเงินทุน(สหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูพาน จำกัด สหกรณ์การเกษตรผาขาวจำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลย จำกัด) เครือข่ายร้านค้าชุมชน(สหกรณ์ฯกับสมาชิกของสหกรณ์) เครือข่ายสินค้าเกษตร(สหกรณ์ฯกับบริษัทเอกชน) เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด ประกอบด้วย เครือข่ายน้ำมันเกิดการเรียนรู้จากสหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด(สหกรณ์ฯสมาชิกที่ทำปั้มชุมชน) เครือข่ายเงินทุน(สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด สหกรณ์การเกษตรเอราวัณ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนาด้วง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรผาขาว จำกัด) เครือข่ายปุ๋ย(สหกรณ์ฯ อบต.ปากปวน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเอราวัณ บริษัทดินแก้ว อยู่ระหว่างประสานงานกับเครือข่ายลำไยหนองหิน) ตลาดนัดสลากกินแบ่งรัฐบาล(สหกรณ์ฯกับประชาชนผู้ขายส่งและขายปลีกสลากกินแบ่งรัฐบาล) เครือข่ายของสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด ประกอบด้วย เครือข่ายอาหารสัตว์(สหกรณ์ฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี บริษัทศิริโชค) เครือข่ายกากน้ำตาล(สหกรณ์ฯ บริษัทสันติสุข กลุ่มแม่บ้านสมาชิกสหกรณ์) เครือข่ายการเรียนรู้(สหกรณ์ฯ สหกรณ์โคนมภาคอีสานตอนบน เครือข่ายหนี้สินชาวนา สมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน องค์กรพัฒนาเอกชน(NGO) ชุมชนสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย) เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรท่าลี่ จำกัด ประกอบด้วย เครือข่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว(สหกรณ์ฯสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด สหกรณ์การเกษตรด่านซ้าย จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูเรือจำกัด สหกรณ์การเกษตรภูหลวง จำกัด) เครือข่ายมันสำปะหลัง(สหกรณ์

รูปภาพที่ ๔ เครือข่ายเงินทุน

- สหกรณ์การเกษตร(วังสะพุง/ศูนย์ประสานงาน,ภูกระดึง,ท่าลี่)
- สหกรณ์โคนมจังหวัดเลย
- ★ กลุ่มเกษตรกร
- ▲ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รูปภาพที่ ๕ เครือข่ายอาหารสัตว์

๓.๓.๖ ผลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย

จากการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายที่ผ่านมาก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจของสมาชิกเครือข่าย ทั้งเครือข่ายเงินทุน เครือข่ายอาหารสัตว์ และเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการนำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรไปปฏิบัติ โดยเฉพาะเครือข่ายเงินทุนและเครือข่ายอาหารสัตว์ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ๑) เครือข่ายอาหารสัตว์ มีสหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัดเป็นผู้ประสานงานจัดหาและรวบรวมวัตถุดิบที่เป็นอาหารของโคนมอันประกอบด้วยมันเส้นสะอาดและข้าวโพด จากสมาชิกของเครือข่าย มาจำหน่ายให้แก่สหกรณ์โคนมจังหวัดเลยจำกัด โดยมีปริมาณต่อเดือนประกอบด้วยมันเส้นสะอาด ๓๐ ตันและข้าวโพด ๓๐ ตัน มีมูลค่าโดยประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน (มูลค่าขึ้นอยู่กับราคามันเส้นสะอาดและข้าวโพด) ๒) เครือข่ายเงินทุน มีการนำเงินทุนไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งโดยทั่วไปสหกรณ์ขนาดใหญ่จะนำเงินไปช่วยเหลือสหกรณ์ขนาดเล็กในรูปแบบของการนำเงินไปฝากที่สหกรณ์ที่ต้องการไปช่วยเหลือทางด้านเงินทุน จากการดำเนินของเครือข่ายที่ผ่านมาทำให้เกิดผลในทางเศรษฐกิจในแต่ละเครือข่ายที่เป็นผู้ไปฝากเงิน(ไปช่วยเหลือ)ประกอบด้วย เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด มีมูลค่า ๑,๖๐๐,๐๐ บาท เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรภูกระดึงจำกัด มีมูลค่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเครือข่ายสหกรณ์การเกษตรท่าลี่จำกัด มีมูลค่าประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นอกจากนี้ ในเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรได้ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก อาทิ เครือข่ายน้ำมันของสหกรณ์การเกษตรภูกระดึงจำกัดเฉพาะในส่วนของการดำเนินกิจกรรมกับปั๊มน้ำมันมีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อสหกรณ์ประมาณปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท เครือข่ายร้านค้าชุมชนมีผลทางเศรษฐกิจโดยรวมประมาณปีละ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น

บทที่ ๔

ผลการเชื่อมโยงเครือข่าย

จากการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการวิจัยของโครงการวิจัยตั้งแต่ระยะเริ่มต้น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กร ตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหารูปแบบและกระบวนการในการเชื่อมโยงเครือข่าย และนำไปสู่การทดลองของแต่ละกลุ่ม/องค์กรได้ก่อให้เกิดผลการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยภาพรวมก่อให้เกิดผลในระดับต่าง ๆ จึงใคร่ขอเสนอตามประเด็นต่อไปนี้

- ๔.๑ การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ
- ๔.๒ บทบาทของหน่วยงานสนับสนุนที่ควรจะเป็น
- ๔.๓ การพัฒนาคนและกระบวนการคิดโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้
- ๔.๔ กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบบริหารจัดการ
- ๔.๕ กลไกในการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่าย
- ๔.๖ กรอบแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กร

๔.๑ การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ

ผลที่เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ หมายถึงระดับสมาชิก องค์กร และเครือข่าย อธิบายได้ดังนี้

๔.๑.๑ ระดับสมาชิก

ผลที่เกิดขึ้นระดับสมาชิกกลุ่ม/องค์กรโดยตรงนั้นไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนนัก เนื่องจากในการจัดการเรียนรู้นับตั้งแต่เริ่มต้น เป็นจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นที่ผู้นำของกลุ่ม/องค์กรมากกว่าสมาชิก ในส่วนของสมาชิกจึงมีเพียงบางส่วนและบางกระบวนการเท่านั้นที่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจในกิจกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ และร่วมประชาพิจารณ์ในที่ประชุมใหญ่ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรเฉพาะสหกรณ์ต่างๆ สำหรับกลุ่ม/องค์กรอื่น ๆ สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับรู้จากตัวแทนที่เข้าร่วมว่ามีการจัดทำแผนกลยุทธ์และนำแผนกลยุทธ์บางเรื่องไปปฏิบัติ และมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายจากผลของการรับรู้ ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ได้บ้าง มีการระดมเงินออมจากสมาชิกของแต่ละกลุ่ม/องค์กรเพิ่มขึ้น

๔.๑.๒ ระดับองค์กร

๑) ด้านการจัดการ พบว่า กลุ่ม/องค์กรจำนวนหนึ่งสามารถใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือ ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่โครงการวิจัยได้จัดการเรียนรู้จัดทำแผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประกอบกับ

คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการหลายกลุ่ม/องค์กรมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ใฝ่รู้ จึงให้ความสำคัญกับบริหารจัดการด้วยแผนกลยุทธ์

๒) ด้านการเรียนรู้ พบว่า มีกลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้รวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ปรับตัวและเสนอขอจัดตั้งเป็นสหกรณ์ เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญของการเป็นสหกรณ์ว่าจะเกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ได้แก่ การขอจัดตั้งเป็นสหกรณ์ของเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์จังหวัดเลย ขอจัดตั้งเป็นสหกรณ์บริการศูนย์พัฒนาจังหวัดเลย จำกัด ทั้งนี้สืบเนื่องจากการที่ผู้นำได้เข้าร่วมในกระบวนการวิจัยเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง บางกลุ่ม/องค์กรที่รวมตัวกันหลวม ๆ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ระดับหน่วยบุคคล ได้พัฒนาจัดตั้งกลุ่มให้มีโครงสร้างที่ชัดเจน ได้แก่ เครือข่ายลำไยหนองหิน รวมกลุ่มกันเรียกตนเองว่า “กลุ่มลำไยหนองหิน” นอกจากนี้เกิดการเรียนรู้จากกลุ่ม/องค์กรที่ประสบความสำเร็จ(Best Practice)เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายป้อนน้ำมันชุมชนขนาดเล็ก และร้านค้าชุมชน ของสหกรณ์การเกษตรภูกระดึง จำกัด ทำให้สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด ซึ่งมีทุนจำนวนมากได้ใช้แนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ดำเนินการในพื้นที่ของตนและประสบความสำเร็จอีกองค์กรหนึ่ง

๔.๑.๓ ระดับเครือข่าย

ในระดับเครือข่าย กล่าวได้ว่า ก่อให้เกิดผลการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรในสองลักษณะคือ ๑) เครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายของโครงการวิจัย และ ๒) เครือข่ายของแต่ละกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายของโครงการวิจัย

๑) เครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายของโครงการวิจัย

ในส่วน of เครือข่ายกลุ่ม/องค์กรเป้าหมาย พบว่า มีผลการเชื่อมโยงดังนี้

๑.๑) ความเชื่อถือไว้วางใจ พบว่า การเชื่อมโยงเครือข่าย มีการประชุมพบปะทำให้ความสัมพันธ์ของบุคคลเป็นไปในทิศทางที่ดี ผลจากการมีกิจกรรมการประชุมที่เป็นทางการเดือนละ ๑ ครั้ง และมีการติดตามพันธกรณี ทำให้กลุ่ม/องค์กรสมาชิก มีความเชื่อถือไว้วางใจมากขึ้น ดังที่ อุตัย ศรีภูมิ รองประธานกลุ่มลำไยหนองหินได้พุดย่าบ่อยครั้งเมื่อทีมวิจัยลงพื้นที่พบปะว่า “การประชุมเครือข่ายบ่อย ๆ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจ” นอกจากนี้การเกิดขึ้นของเครือข่ายอาหารสัตว์ได้สะท้อนให้เห็นว่าเกิดความเชื่อถือไว้วางใจกัน เพราะเกิดขึ้นท่ามกลางสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด มีปัญหาอย่างรุนแรง ได้แก่ ปัญหาการปิดบัญชี ปัญหาต่อเนื่องจากการใช้อาหารโคนมที่มีสารซิลิเนียมกับบริษัทเอกชนที่เกิดจากผลคัดค้านของข้าราชการและหน่วยงานภาครัฐ แต่สหกรณ์ที่เข้มแข็งกว่า ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูกระดึง จำกัด

สหกรณ์การเกษตรทาลี จำกัด ตกลงร่วมกันซื้อขายผลผลิตเพื่อผลิตอาหารสัตว์ของสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด

๑.๒) การประสานประโยชน์ พบว่า ผลจากความไว้วางใจทำให้มีการประสานประโยชน์ได้อย่างลงตัวจากสหกรณ์ที่มีปัญหาโดยเฉพาะเงินทุนไม่เพียงพอไม่สามารถปิดบัญชีได้ สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด ยินดีรับลงทุนรับซื้อเงินสดจากสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่น ๆ แล้วนำไปขายให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดเลย จำกัด ในรูปแบบเครดิต จึงเป็นการประสานประโยชน์โดยมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในสภาพที่ลำบากให้รอดพ้นวิกฤติในที่สุด นอกจากนี้มีการประสานประโยชน์ทั่วไปที่พบ ได้แก่ เรื่องของการเรียนรู้ร่วมกัน การรับฝากเงินระหว่างสหกรณ์ การแนะนำรูปแบบการบริหารการจัดการ ซึ่งจะมีผลต่อการขยายขอบเขตของกิจการต่อไป

๒) เครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรเป้าหมาย

ในส่วน of เครือข่ายของแต่ละกลุ่ม/องค์กรเป้าหมาย หมายถึง กลุ่ม/องค์กรเป้าหมาย ที่มีการใช้แนวคิดเครือข่ายในการดำเนินงานอยู่บ้างแล้วและแนวคิดเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดทำแผนกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรแต่ยังไม่มั่นใจในแนวทาง เช่น การเชื่อมโยงบริการขนส่งน้ำมันของ สหกรณ์การเกษตรภูกระดึง จำกัด หลังจากจัดทำแผนกลยุทธ์ ทำให้สหกรณ์การเกษตรภูกระดึง จำกัด มีความมั่นใจและดำเนินการตามแผนกลยุทธ์จนประสบความสำเร็จและเป็นต้นแบบแก่สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด ดังที่กล่าวแล้ว นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด ยังได้ดำเนินการสร้างเครือข่ายตลาดนัดสลากกินแบ่งรัฐบาล บรรลุตามเป้าหมายของแผนกลยุทธ์

๔.๒ บทบาทของหน่วยงานสนับสนุนที่ควรจะเป็น

๔.๒.๑ ความร่วมมือต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน

ความร่วมมือต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน พบว่า ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ซึ่งได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย โดยมีตัวแทนเป็นผู้วิจัยร่วม แต่มีข้อจำกัดระหว่างงานประจำ กับงานวิจัย โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ ยังไม่สามารถบูรณาการงานวิจัยให้เข้ากับงานประจำได้ และมีข้อจำกัดกับระบบราชการตามสายบังคับบัญชา เพราะเป็นงานวิจัยที่ต้องลงพื้นที่ภาคสนามทำให้เกิดความไม่เข้าใจระหว่างผู้บังคับบัญชากับนักวิจัยจากหน่วยงาน จึงส่งผลด้านความร่วมมือต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

๔.๒.๒ ความเข้าใจในบทบาทที่เหมาะสม

ในช่วงแรก ๆ ของการวิจัย บทบาทของคณะวิจัยได้ทำหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ร่วมกับ ผู้วิจัยร่วมจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย ทำหน้าที่เชื่อมโยงกลุ่มเป้าหมายเข้าด้วยกัน ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายสร้างความสัมพันธ์ต่อกันจากการไม่รู้จักกัน ทำให้ได้รู้จักกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างกัน จนถึงขั้นไว้วางใจกันมากขึ้น ในที่สุดเกิดเป็นเครือข่าย 2 ประเภท คือเครือข่ายการเรียนรู้ และเครือข่ายอาหารสัตว์ ซึ่งบทบาทนี้จะต้องกลายเป็นหน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุน หนุนเสริมให้เกิดความยั่งยืนต่อไปหลังจากเสร็จสิ้นโครงการวิจัย แต่ในส่วนของผู้ที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังไม่สามารถเสริมแนวทางการปฏิบัติของเครือข่ายได้มากนัก เพราะข้อจำกัดภายใต้ระบบราชการของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเองยังไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ต้องทำงานตามผู้บังคับบัญชาสั่งการ การเสริมสร้างเครือข่ายครั้งนี้บทบาทผู้นำสูงสุดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรจึงยังขาดการหนุนเสริมที่เข้มข้น จำเป็นจะต้องมีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยวิชาการ กับ หน่วยสนับสนุนต่าง ๆ โดยเฉพาะให้ผู้นำ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันให้สามารถหนุนเสริม การพัฒนาคน พัฒนาองค์กร และพัฒนาเครือข่ายให้ยั่งยืนต่อไป

๔.๓ การพัฒนาคนและกระบวนการคิดโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้

๔.๓.๑ การปรับกระบวนการทัศน์ของคนในองค์กร ในกรณีการวิจัยครั้งนี้ การปรับกระบวนการทัศน์ของคนในองค์กร กล่าวได้ว่าเป็นการมุ่งเน้นที่ระดับผู้นำระดับต่าง ๆ ให้เกิดวิธีคิดที่ยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์ ในการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมของผู้ในกลุ่มคณะกรรมการดำเนินการ มีวิธีคิดที่เน้นคุณค่าสหกรณ์มากกว่า กลุ่มผู้จัดการ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการเข้าร่วมประชุมกับเครือข่าย ผู้จัดการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการอบรมเสริมความรู้กับโครงการวิจัย ประกอบกับผู้จัดการส่วนใหญ่มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเองสูงเชื่อมั่นว่าตัวเองทำถูกแล้ว และในหลาย ๆ กลุ่ม/องค์กร ผู้วิจัยสังเกตว่า ผู้จัดการได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ตัวเองมีความรู้ความเข้าใจ มีอำนาจเหนือกว่ากรรมการให้นักวิจัยเห็นบ่อย ๆ เช่น ถามประธานว่า ทำได้ไหม? พุดได้ไหม? เข้าใจไหม? มีทำที่ว่าถ้าทำไม่ได้ผู้จัดการจะทำเอง นอกจากนี้สังเกตได้ว่าผู้จัดการสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ยังมีวิธีคิดที่เน้นการกู้เงิน ที่ปราศจากการดำเนินการตามคุณค่าสหกรณ์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่ากระบวนการทัศน์ของกลุ่มกรรมการมีค่านิยมคุณค่าสหกรณ์มากขึ้น โดยสะท้อนจากการ

ใช้กลไกของการเป็นกรรมการทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามคุณค่าสภรณมาก
กว่าในช่วงเริ่มต้นโครงการวิจัย

๔.๓.๒ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคนในองค์กร ความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคนในองค์กร หมายถึง ฝ่ายจัดการ สมาชิก และคณะกรรมการดำเนิน
การ ในการวิจัยครั้งนี้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการอยู่เนือง ๆ และมีกิจ
กรรมการอบรมเรื่องการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ ทำให้คณะ
กรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคนในองค์กรชัด
เจนขึ้น จากการลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยือนกลุ่ม/องค์กรต่างๆทำให้เห็นคณะกรรมการมีความเข้าใจ
ในบทบาทของตนเองมากขึ้นจะเห็นได้จากการแสดงออกเปลี่ยนแปลงท่าที การพูดในที่ประชุม
กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นในบทบาทของตนเองมากขึ้น การทำหน้าที่ประธานการประชุม
ของประธานสภรณหลายๆครั้งในแต่ละสภรณมีความกล้าในการตัดสินใจตามบทบาทของตน
เองอาทิ.ประธานสภรณการเกษตรภูกระดึงจำกัด เป็นต้น นอกจากนี้สมาชิกในสภรณยอมรับ
การดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการมากขึ้น เช่น ที่สภรณโคมนงจังหวัดเลย จำกัด

๔.๔ กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบบริหารจัดการ

กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการบนพื้นฐานของการตัดสินใจอย่าง
อิสระเอื้อต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กร มีกระบวนการ
สำคัญดังนี้

๔.๔.๑ การทบทวนสภาพการบริหารจัดการที่เป็นอยู่

ในขั้นนี้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ต่อกลุ่ม/องค์กร เช่น สมาชิก
ฝ่ายจัดการ คณะกรรมการดำเนินการ และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกันวิเคราะห์สภาพการ
บริหารจัดการที่เป็นอยู่ เพื่อตอบคำถามว่ากระบวนการที่เป็นอยู่นำมาซึ่งประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานและความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

๔.๔.๒ การวิเคราะห์ปัญหารูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นอยู่

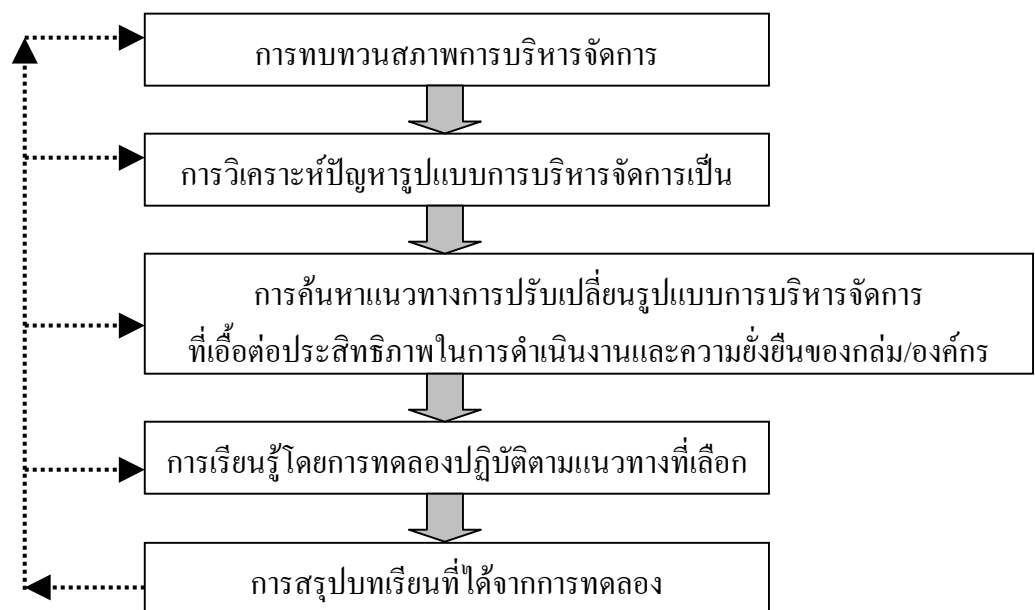
หลังจากทบทวนสภาพความเป็นอยู่แล้ว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ต้อง
ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นว่า รูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นอยู่มีปัญหา อะไรบ้าง มีปัจจัย
เงื่อนไขใดบ้างที่ทำให้เกิดปัญหา โดยเฉพาะประเด็นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
และความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กร

๔.๔.๓ การค้นหาแนวทางการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กร

๔.๔.๔ การเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติตามแนวทางที่เลือก

๔.๔.๕ การสรุปบทเรียนที่ได้จากการทดลอง

จากกระบวนการดังกล่าวสามารถเขียนเป็นแผนภาพดังภาพที่ ๖

ภาพที่ ๖ กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการ

๔.๕ กลไกในการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่าย

กลไกในการพัฒนาและการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรประชาชน ความเข้มแข็งและยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรและเครือข่าย ที่สำคัญมีดังนี้

๔.๕.๑ การจัดทำแผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม

กลไกการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม ทำให้สมาชิกซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ที่สำคัญเพราะเป็นคนส่วนใหญ่ของกลุ่ม/องค์กร ได้ร่วมคิด ตัดสินใจต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งก่อนหน้านี้ สมาชิกเป็นเพียงผู้กระทำตามแนวทางของคณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการซึ่งเป็นกลไกในการบริหารเท่านั้น ดังนั้นการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบมี

ส่วนร่วมจึงเท่ากับเป็นการให้อำนาจแก่สมาชิก,คณะกรรมการดำเนินการบางส่วนตลอดจนเจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/องค์กรซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่ตามวิถีประชาธิปไตย และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) นอกจากนี้เป็นการร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผิดชอบต่อกลุ่ม/องค์กรของตนเอง

๔.๕.๒ ศูนย์ประสานงานเครือข่าย

ศูนย์ประสานงานเครือข่ายเป็นกลไกที่สมาชิกองค์กรเครือข่ายเห็นว่าจำเป็นต้องมีเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ในเบื้องต้นได้ขอใช้สถานที่ของห้องโครงการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นศูนย์ประสานงานชั่วคราวไปก่อนและในปัจจุบันที่ทำการเครือข่ายตั้งอยู่ที่สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด นอกจากนี้ในศูนย์ประสานงานเครือข่ายมีการจัดทำระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายและมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตลอดจนบุคลากรที่มีความพร้อมในการประสานงาน

๔.๕.๓ การประชุมประจำเดือน

หลังจากมีการเชื่อมโยงเครือข่ายแล้ว สมาชิกกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายมีข้อตกลงให้มีการประชุมร่วมกันเดือนละ ๑ ครั้งเป็นอย่างน้อย การจัดให้มีการประชุมดังกล่าวทำให้สมาชิกองค์กรเครือข่ายได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นระยะๆ ทำให้กลุ่ม/องค์กรเครือข่าย มีความสนิทสนมกันมากขึ้น เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่เพิ่มความไว้วางใจเชื่อใจมากขึ้น ในช่วงแรกของการประชุมนัดหมายประชุมที่ศูนย์ประสานงานเครือข่าย ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย แต่หลังจากนั้นที่ประชุมเห็นว่าควรมีการย้ายที่ประชุมไปตามสถานที่ของสมาชิกองค์กรเครือข่ายเพื่อศึกษาเรียนรู้การดำเนินงานซึ่งกันและกัน เป็นที่พอใจแก่สมาชิกเครือข่ายและเห็นว่าควรดำเนินการแบบนี้ต่อไป จึงทำให้การประชุมมี ๒ รูปแบบคือประชุมที่ศูนย์ประสานงานเครือข่าย และการประชุมสัญจรตามกลุ่ม/องค์กรเครือข่าย จากการที่มีการประชุมอย่างต่อเนื่องในระยะแรกสมาชิกเครือข่ายไม่ค่อยให้ความสำคัญแต่เมื่อมีการประชุมบ่อยๆเข้า ประกอบกับการแลกเปลี่ยนแนวคิดกับคณะวิจัยทำให้สมาชิกเครือข่ายเกิดคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกัน จนก่อให้เกิดกิจกรรมของเครือข่ายทั้งทางด้านการเรียนรู้และทางธุรกิจ

๔.๕.๔ การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้

นอกจากการประชุมประจำเดือนของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายแล้ว ซึ่งการประชุมแต่ละครั้ง ตัวแทนกลุ่ม/องค์กรแต่ละแห่งได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งได้นำเอาปัญหาต่างๆมาปรึกษากัน ที่ประชุมกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายยังได้กำหนดให้มีการศึกษาดูงานกลุ่ม/องค์กรที่ประสบผลสำเร็จ(Best Practice)ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่กลุ่ม/องค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งผลจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ทำให้กลุ่ม/องค์กร

เครือข่ายเกิดความรู้ เข้าใจ ไว้วางใจและเชื่อมั่นที่จะประสานพลังเชื่อมโยงเครือข่าย แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาฐานที่ควบคู่กับประจักษ์ของเครือข่าย ยังไม่เข้มข้นเท่าที่ควรเพราะกรอบในเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน เพื่อให้เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ในหน่วยงานของตนได้

๔.๕.๕ การสื่อสารประสานงาน

การสื่อสารและการประสานงานมีความจำเป็นอย่างมากที่จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมของเครือข่ายมีความสำเร็จและยั่งยืน เพราะจะเป็นเป็นช่องทางให้กลุ่ม/องค์กรเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นทั้งข้อมูลของสมาชิกในเครือข่ายและข้อมูลภายนอกเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร เครื่องมือสำคัญในการสื่อสารประกอบด้วย โทรศัพท์ จดหมาย อินเทอร์เน็ต (ขณะนี้เว็บไซต์ของเครือข่ายคือ www.locinetwork.com ประกอบด้วยสมาชิกของเครือข่ายที่ดำเนินการเสร็จแล้วและกำลังดำเนินการ อาทิ สหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด สหกรณ์การเกษตรท่าลี่ จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูเรือ จำกัด สหกรณ์การเกษตรด่านซ้าย จำกัด เป็นต้น)

๔.๕.๖ การเยี่ยมเยียนและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ในการวิจัยครั้งนี้ กล่าวได้ว่า การเยี่ยมเยียนและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งเพราะสามารถทำให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าการประชุมกับเครือข่าย ซึ่งทำให้กลุ่ม/องค์กร ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยโดยตรงและมีความภาคภูมิใจ ดีใจที่ทีมวิจัยเยี่ยมเยียนและทำให้มีสัมพันธภาพกับทีมวิจัยดีขึ้นและจะเปิดใจถึงปัญหาในการดำเนินงานมากขึ้น ในบางสหกรณ์เมื่อทีมวิจัยไปเยี่ยมจะเชิญคณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด ฝ่ายจัดการทั้งหมดมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาทิ สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด สหกรณ์การเกษตรภูกระดัง จำกัด เป็นต้น ส่งผลต่อเนื่องกับการเข้าร่วมประชุมเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น

๔.๖ กรอบแนวคิดในการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้มีกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดเลยโดยพิจารณาจากปัจจัยนำเข้าอันประกอบด้วยทีมวิจัย งบประมาณ ฯลฯ แนวคิดและกระบวนการในการเชื่อมโยงเครือข่าย และปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อความสำเร็จและไม่สำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลยดังรายละเอียดในภาพที่ ๓

บทที่ ๕

สรุปบทเรียน

จากการดำเนินการวิจัยของคณะวิจัยโดยเน้นหนักกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research : PAR) ตั้งแต่ระยะที่หนึ่งถึงระยะที่สี่ คณะวิจัยได้สังเคราะห์แล้วสรุปบทเรียนจากการวิจัยครั้งนี้ออกเป็นสามประเด็นที่สำคัญคือ ๑) องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ๒) ปัญหาในการวิจัยและ ๓) ข้อเสนอแนะในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๕.๑.๑ คุณค่าสหกรณ์(Cooperatives Value) ในฐานะที่เป็นฐานกรอบความคิด

คุณค่าสหกรณ์ คือแนวคิดนำทางหลักในการวิจัยครั้งนี้ ในระยะแรกพบว่ากลุ่ม/องค์กรประชาชนโดยเฉพาะสหกรณ์ต่าง ๆ มีคุณค่าสหกรณ์ยังไม่มากนักจะเห็นได้ว่าการประชุมทางธุรกิจของเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือตนเองไม่มากนักจะเน้นเป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ นอกจากนี้ความร่วมมือระหว่างสมาชิกของเครือข่ายยังขาดความเท่าเทียมและอิสระ การตัดสินใจของเครือข่ายจะโน้มเอียงไปในทิศทางที่กลุ่ม/องค์กรขนาดใหญ่ต้องการหรือได้ประโยชน์ อาทิ เรื่องเครือข่ายเงินทุน(ส่วนหนึ่งมาจากข้อจำกัดในข้อบังคับของสหกรณ์) เป็นต้น ต่อมาเมื่อกลุ่ม/องค์กรได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันมากขึ้นกลุ่ม/องค์กรมีความพร้อมในการช่วยตัวเองมากขึ้นการแสดงความเป็นผู้รับลดน้อยลง นอกจากนี้ความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กรในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์มีมากขึ้น อาทิ เครือข่ายอาหารสัตว์(จุดเริ่มต้นเกิดจากคณะกรรมการเครือข่ายฯ ต้องการหารายได้มาดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายเมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้นลง แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการเช่นทางกฎหมาย ความแตกต่างของแต่ละกลุ่ม/องค์กร ทำให้เครือข่ายอาหารสัตว์มีสมาชิกไม่มากนัก) นอกจากนี้กลุ่ม/องค์กรที่เห็นคุณค่าสหกรณ์ได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ได้แก่เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์บริการศูนย์พัฒนาจังหวัดเลย จำกัด และกลุ่มผู้ปลูกลำไยหนองหิน ได้รวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามแนวทางสหกรณ์

๕.๑.๒ การสร้างเครือข่าย

จากกระบวนการออกแบบการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่ากระบวนการสร้างเครือข่ายมีขั้นตอนหลักอยู่ ๔ ประการคือ

- ๑) การประสานการเชื่อมโยงกลุ่มเป้าหมาย

ในขั้นนี้เป็นการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยเริ่มต้นทบทวนจากทุนเดิมของกลุ่ม/องค์กรเป้าหมาย ประสานเชื่อมโยงจากกลุ่มที่สนใจ ใฝ่รู้ จำนวนกลุ่ม/องค์กรขนาดที่เหมาะสม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้จำนวนเริ่มต้นรวมทั้งหมด ๒๑ กลุ่ม/องค์กร วิเคราะห์ค้นหาสิ่งที่ตัวเองมี(จุดแข็ง) ต้องการจะเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กรอื่น กับวิเคราะห์ค้นหาสิ่งที่ไม่มี(จุดอ่อน) ต้องการให้กลุ่ม/องค์กรอื่นมาเสริมเพื่อเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ในลักษณะบูรณาการกิจกรรมเข้าด้วยกัน

) การเสริมสร้างสัมพันธภาพของกลุ่มเป้าหมาย

หลังจากแต่ละกลุ่ม/องค์กรทราบความประสงค์ของกันและกันเพื่อให้มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความมั่นใจ จำเป็นต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น จากการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน หรือจำนวนหนึ่งเคยรู้จักแต่เพียงผิวเผิน การเริ่มต้นก่อเกิดของเครือข่ายจึงเป็นไปในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ การประชุมเดือนละครั้งที่ศูนย์ประสานเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ปรับตัวเป็นการประชุมสัญจร เริ่มต้นไปประชุมที่สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จที่สุด(Best Practice) และหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ที่ตกลงกันทำให้ต่างฝ่ายเริ่มสนิทสนมกันมากขึ้นจนเกิดความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน นำไปสู่ความไว้วางใจในที่สุด

) การพัฒนากิจกรรมเครือข่าย

หลังจากกลุ่ม/องค์กรเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเชื่อมโยงกิจกรรมอื่น ๆ จะเกิดตามมา การวิจัยครั้งนี้ เกิดกิจกรรมการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ เช่น เครือข่ายอาหารสัตว์ โดยมีสหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัดเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยง นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่ม/องค์กรก็พัฒนากิจกรรมเครือข่ายภายในกลุ่ม/องค์กรเองเช่นเครือข่ายน้ำมันที่สหกรณ์การเกษตรภูกระดังจำกัด เครือข่ายตลาดนัดสลาकिनแบ่งรัฐบาลที่สหกรณ์การเกษตรวังสะพุงจำกัด เป็นต้น

) การบำรุงรักษาเครือข่ายให้ยั่งยืน

การสร้างเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนต่าง ๆ พบว่า มีการสร้างแล้วไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งเป็นการสร้างตามกระแส ตามนโยบายของทางราชการ หรือหน่วยสนับสนุนภาคเอกชนบ้าง เป็นการสร้างที่เน้นการเกิดองค์กรขนาดใหญ่ มีการประชุมและออกคำสั่งแต่งตั้งในรูปแบบกรรมการตามระบบราชการ เช่น เครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินค้าจังหวัดเลย เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเลย ซึ่งขาด “การเพาะบ่ม” ให้เกิดความไว้วางใจ จึงทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนไปสู่ความเป็นเครือข่ายที่มีคุณภาพและยั่งยืนได้ กลายเป็นเครือข่ายแบบสั่งมาให้เกิด ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่ยากกว่าการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้น คือ การบำรุงรักษาเลี้ยงดูเครือข่ายให้ยั่งยืนมีคุณภาพ ในการวิจัยครั้งนี้จึงเน้นให้กลุ่ม/

องค์กรเป้าหมาย เกิดความต้องการจากภายในของกลุ่ม/องค์กรเอง สร้างกระบวนการเรียนรู้และมีการเรียนรู้ร่วมกัน จนเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และสามารถพึ่งตนเองได้

๕.๑.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จและไม่สำเร็จในกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จและไม่สำเร็จในกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย ที่มีผลต่อความยั่งยืนของเครือข่าย สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) การคัดเลือกคุณภาพผู้นำ ในการสร้างเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในครั้งนี้ พบว่า เงื่อนไขการคัดเลือกผู้นำมีผลอย่างมากในการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยเฉพาะหากได้ผู้นำที่มีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับแนวคิดการขับเคลื่อนเครือข่าย ก็จะทำให้เครือข่ายเดินไปในทิศทางอื่นได้ ที่สำคัญต้องยอมรับว่าความสนใจของกลุ่ม/องค์กรที่มีความสนใจต้องการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยเฉพาะวิถีคิดของผู้นำหรือตัวแทนย่อมมีฐานคิด ที่กำหนดวัตถุประสงค์แอมแปงของบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น หวังผลคะแนนเสียงทางการเมือง และ/หรือการแสวงหาผลประโยชน์อื่น ๆ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการสร้างเครือข่ายในระยะเริ่มแรกทั้งสิ้น การวิจัยครั้งนี้จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการพัฒนาเสริมสร้างสัมพันธภาพมากพอสมควร เนื่องจากการประชุมแต่ละครั้งผู้นำ(ประธานที่ประชุม)มีวาระซ่อนเร้นอย่างอื่น จึงใช้เวลาหมดไปกับกิจกรรมนอกเหนือจากการขับเคลื่อนเครือข่ายเสียมากกว่า ดังนั้นการเลือกผู้นำในครั้งแรกจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้นำที่มีแนวคิดและไม่มีฐานคิดซ่อนเร้นในประเด็นอื่น ๆ มาด้วย จะทำให้การขับเคลื่อนเครือข่ายเดินไปอย่างมีคุณภาพ

๒) การพัฒนาขีดความสามารถบทบาทหน่วยสนับสนุน การพัฒนากลุ่ม/องค์กร เครือข่ายเพื่อเป้าหมายการพึ่งตนเองของกลุ่ม/องค์กรทั้งหลายนั้น ในช่วงเริ่มต้นจำเป็นต้องอาศัยผู้หนุนเสริม หรือมักจะเรียกกันว่า “ผู้อำนวยความสะดวก” (Facilitator) บทบาทดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ ในรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถบริหารจัดการได้บรรลุประสิทธิผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าบทบาทในช่วงแรกของการวิจัย คณะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลัก ร่วมกับผู้วิจัยร่วมจากหน่วยสนับสนุนในที่นี้คือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย แต่เนื่องจากระยะเวลาของการวิจัยมีจำกัด นักวิจัยไม่สามารถทำหน้าที่นี้ได้ตลอดไป โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่เมื่อนักวิจัยถอนตัวจึงมักจะไม่มียั่งยืนเท่าที่ควร หน่วยสนับสนุนไม่สามารถหนุนเสริมกลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการจัดการความรู้ระหว่างนักวิจัย ผู้วิจัยร่วมจากหน่วยสนับสนุนยังไม่มีระบบที่ดีพอ ดังนั้นการพัฒนาขีดความสามารถบทบาทหน่วยสนับสนุนให้สามารถทำหน้าที่ “ผู้อำนวยความสะดวก”

สะดวก” (Facilitator) จึงจำเป็นที่ต้องค้นหาวิธีการที่ดี ให้นักกลางในหน่วยดังกล่าวสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ความเท่าเทียมเสมอภาคของกลุ่ม/องค์กร ความเท่าเทียมเสมอภาคของกลุ่ม/องค์กรเป้าหมายมีความสำคัญมากในการสร้างเครือข่าย เพราะระบบความสัมพันธ์ของเครือข่ายที่ดีต้องมีความสัมพันธ์ในแนวราบนั่นหมายความว่ากลุ่ม/องค์กรเครือข่ายต้องมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่ม/องค์กรประชาชนใน 4 ประเภท คือสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกลุ่มอื่น ๆ (กลุ่มอาชีพ ฯลฯ) ซึ่ง ๒ ประเภทแรกเป็นกลุ่มที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จากการเชื่อมโยงเครือข่าย พบว่า สหกรณ์มีสำนึกความเป็นกลุ่มว่าตนเองสูงกว่าเหนือกว่า มองว่ากลุ่มอื่นเป็นกลุ่มที่เล็กกว่า อ่อนแอกว่า ส่วนกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ก็สำนึกว่าตนเองด้อยกว่า สำนึกความเป็นกลุ่ม ที่จำแนกเป็นชั้นดังกล่าว กลุ่ม/องค์กรเครือข่ายที่เป็นสหกรณ์ต้องระมัดระวังการใช้ภาษาในการสื่อสาร ที่ไม่ทำให้กระทบต่อศักดิ์ศรีของกลุ่มที่สำนึกว่าด้อยกว่า ในการวิจัยครั้งนี้มีปัญหาที่เกิดจากสำนึกแห่งชั้นของกลุ่มที่เกิดจากการใช้ภาษาที่ไม่ระมัดระวังของสหกรณ์ ทำให้กลุ่มออมทรัพย์บางกลุ่มไม่ยอมเข้าร่วมประชุมเครือข่ายในระยะสุดท้ายของการวิจัย คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาดินคำ

๔) ความสมดุลในการประสานประโยชน์ ในการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายย่อมมีระบบการแลกเปลี่ยนระหว่างกันเกิดขึ้น การแลกเปลี่ยนเป็นเรื่องของการสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ไม่สามารถผลิตทุกอย่างที่ต้องการได้ จึงต้องติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนระหว่างกันได้แก่ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเป็นเพื่อน การปลอบใจ และการแลกเปลี่ยนทางวัตถุที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้นในการแลกเปลี่ยนระหว่างกันจำเป็นต้องประสานประโยชน์ให้เกิดความสมดุล มิเช่นนั้นแล้วเครือข่ายที่เกิดขึ้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้

๕) วัฒนธรรมองค์กร วิถีชีวิตของกลุ่ม/องค์กรประชาชนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่ม/องค์กรที่เกิดจากการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ การก่อเกิดมีมิติที่แตกต่างกันออกไป มีวัฒนธรรมหรือวิถีของกลุ่ม/องค์กร แบบระบบการสั่งการ ตามแบบแผนทางราชการ มีลักษณะรอความช่วยเหลือจากภาครัฐเสียส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามในแต่ละองค์กรย่อมมีบุคลากรที่มีความสามารถ(Knowledge worker) ที่เชี่ยวชาญในหน้าที่ไม่มากนักน้อย ดังนั้นจึงเป็นการท้าทายและมีคำถามว่าทำอย่างไร ? จึงจะสร้างคุณสมบัติการใฝ่เรียนใฝ่รู้ สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กร ให้กับกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ซึ่งเป็นกลุ่ม/องค์กรประชาชนในท้องถิ่น และจะจัดการความรู้(Knowledge Management) ของกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ได้อย่างไร? เพื่อให้กลุ่ม/องค์กรสามารถจัดการความรู้ ได้อย่างเป็นระบบ และสามารถ

บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อันส่งผลให้เครือข่ายที่เชื่อมโยงกันอยู่ดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๖) ศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร กลุ่ม/องค์กรที่มีศักยภาพแตกต่างกันก็จะมีผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ต่างกันด้วย ศักยภาพที่ส่งผลต่อความสำเร็จประกอบด้วย ลักษณะการก่อเกิดของกลุ่ม/องค์กร แนวคิดในการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กร ระยะเวลาในการก่อตั้งระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจ วัฒนธรรมการทำงาน ความรู้ความเข้าใจของคนในกลุ่ม/องค์กร กิจกรรมของกลุ่ม/องค์กร ปัจจัยพื้นฐาน เป็นต้น

๕.๒ ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

๑) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายของคณะกรรมการเครือข่ายและกลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายมีอยู่หลายประการ อาทิ

- การเตรียมความพร้อมของกลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมโครงการ บางกลุ่ม/องค์กรยังมีไม่มากนักทำให้กลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นขาดความสนใจ และให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่าย
- ความไม่คงที่ของคณะกรรมการเครือข่ายที่กลุ่ม/องค์กรส่งเข้าร่วมประชุมและดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้
- ระบบการบันทึกข้อมูลและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่และคณะกรรมการเครือข่ายยังขาดระบบการจัดการข้อมูลที่ดี ทำให้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลมีไม่เต็มที่หรือข้อมูลที่จำเป็นบางส่วนหายไป
- ความรับผิดชอบของตัวแทนกลุ่ม/องค์กรที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายมีน้อย ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากเตรียมความพร้อมที่ไม่ดีหรือขาดความสนใจ โดยเฉพาะผู้นำเครือข่ายในระยะเริ่มต้นให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมน้อย

- ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างคณะกรรมการเครือข่ายและกลุ่มองค์กร

๒) ปัญหาของคณะนักวิจัยโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับเรื่องภารกิจอื่นๆที่ทำตามหน้าที่ประจำทำให้มีข้อจำกัดทางด้านเวลาอยู่บ้าง

๓) ปัญหาจากภายนอกที่มีกระทบการดำเนินงานของเครือข่าย อาทิ ระยะทาง ธรรมชาติ หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ค่านิยมของชุมชน เป็นต้น

๔) ปัญหาในส่วนของกลุ่ม/องค์กรที่สนใจ เนื่องจากในการดำเนินกิจกรรมการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยให้กลุ่ม/องค์กรจัดทำแผนกลยุทธ์ ปัญหาในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นข้อจำกัดของกลุ่ม/องค์กร โดยเฉพาะสภรณ์ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องติดตามหนี้สิน และปิด

บัญชี ประจำปีทำให้ไม่สามารถแบ่งเวลามาประชุมได้ทำให้บางสหกรณ์ต้องขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการ และบางสหกรณ์ต้องลดจำนวนวันในการจัดประชุมในบางครั้งลงไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากกระบวนการปฏิบัติการวิจัย ทำให้ได้ผลการวิจัย และองค์ความรู้ที่ค้นพบ คณะผู้วิจัย เห็นว่ามีประเด็นที่สำคัญใคร่ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. ด้านการปฏิบัติการ

๑.๑ ควรพัฒนาเครือข่ายการเชื่อมโยง โดยค้นหากลุ่ม/องค์กรที่สนใจ และเปิดโอกาสให้กลุ่ม/องค์กรดังกล่าวเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย เพื่อขยายเครือข่ายการเชื่อมโยงให้มากขึ้น

๑.๒ ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ต่อไป เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงลึก เข้มข้นทั้งระดับหน่วยองค์กร และเครือข่าย ตลอดจนพัฒนาหน่วยสนับสนุนให้สามารถทำหน้าที่ “ผู้อำนวยความสะดวก” (Facilitator) ให้สามารถหนุนเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขยายการเชื่อมโยงในจังหวัดในวงกว้างมากขึ้น

๑.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ มหาวิทยาลัยส่วนกลาง มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น ควรร่วมกันจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ แก่หน่วยสนับสนุนระดับจังหวัด โดยบูรณาการการเรียนรู้กับงานที่ปฏิบัติอยู่เพื่อเสริมสร้างกลุ่ม/องค์กรประชาชนให้เข้มแข็ง โดยมีคุณค่าสหกรณ์(Cooperatives Value) เป็นฐานคิดในการพัฒนา

๑.๔ การวิจัยในสหกรณ์การเกษตร ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมหลักในช่วงระยะเวลาเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม เพราะเป็นช่วงปิดบัญชีของสหกรณ์ ทำให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการมีภารกิจประจำมาก ไม่มีเวลามากพอที่จะจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕ การเตรียมความพร้อมกลุ่ม/องค์กร ในการดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายควรเตรียมความพร้อมกลุ่ม/องค์กรอย่างเต็มที่เพื่อให้กลุ่ม/องค์กรต่างๆเกิดความเข้าใจ และต้องการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย

๒. ด้านนโยบาย

๒.๑ การแก้กฎหมายสหกรณ์ ในการสร้างเครือข่ายหรือการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์ประเภทต่างๆ มีข้อจำกัดทางกฎหมายในการ

ดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย อาทิ การเชื่อมโยงด้านเงินทุน การลงทุนร่วมกัน เป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรศึกษาข้อจำกัดต่างๆเหล่านี้และหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมร่วมกันของสหกรณ์ไม่มีปัญหาในเชิงกฎหมาย

๒.๒ การจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรในชุมชน กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่เกิดจากการส่งเสริมของรัฐและดำเนินกิจกรรมตามแนวทางของสหกรณ์มีจำนวนมากในชุมชน ซึ่งสมาชิกในแต่ละกลุ่ม/องค์กรมีโอกาสในการเรียนรู้และเข้าถึงทรัพยากรในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจในคุณค่าสหกรณ์ ดังนั้นรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมกลุ่ม/องค์กรประชาชนที่มีอยู่แล้วให้เรียนรู้และตระหนักในคุณค่าสหกรณ์อย่างจริงจังมากกว่าการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรใหม่ๆขึ้นเรื่อยๆ

บรรณานุกรม

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท รศ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการประสานงานเพื่อพัฒนารอบ

แนวคิดสำหรับชุดโครงการวิจัยด้านสหกรณ์ (เล่ม 1). ธันวาคม 2544.

_____. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการประสานงานเพื่อพัฒนารอบ

แนวคิดสำหรับชุดโครงการวิจัยด้านสหกรณ์ (เล่ม 2) . ธันวาคม 2544.

พัฒนาชุมชนจังหวัดเลย. ข้อมูลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกิจกรรม

เครือข่ายจังหวัดเลย. เลย : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย, ม.ป.ป.

(อัคราณา)

ศาลากลางจังหวัดเลย. ผลิตภัณฑ์เบื้องต้นตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

จังหวัดเลย. เลย : ศาลากลางจังหวัดเลย, 2546 (อัคราณา)

ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. ทฤษฎีและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน

สโตร์, 2538

สหกรณ์จังหวัดเลย. แบบรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2545. เลย : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย, 2545 (อัคราณา)

_____. รายชื่อสหกรณ์จำนวนสมาชิกและสถานที่ตั้งสำนักงานของสหกรณ์

ในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มกราคม 2546. เลย : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย

, ม.ป.ป. (อัคราณา)

สำนักงานเกษตรอำเภอผาขาว. รายชื่อกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเลย. เลย : 2545-2546 (อัคราณา)

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์. การส่งเสริม

สหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสหกรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2547

สำนักพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์. คู่มือการจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป.